

A japán lándzsa felemelkedése és bukása

Bushi, ahogyan a japán harcosokat ismerik. A *bushi* számos fegyverrel bánt jól, különösen a japán karddal. Bár a kardról azt állítják, hogy a szamurájok lelke, ellenben volt egy másik fegyver is, amely Japán történelmének sokkal korábbi szakaszában foglalta el ezt a helyet, és nagyobb elismerést kapott: a *yari*.

Különböző *yari* típusok balról jobbra: *Kagi Yari* (horgos lándzsa), *Oomi Yari* (nagy lándzsa) és *Su Yari* (normál lándzsa).

A *yari*, vagy magyarul lándzsa, egy nagy hatótávolságú szálfegyver, amelytől sok *bushi* függött. A nagy csatákban és csetepatékban domináltak mind a hatótávolságában, mind a csoportos formációkban történő elsőprő erejű támadásokban.

A *Kamakura*-korszaktól kezdve a magas rangú katonák számára volt fenntartva, mint a büszkeség és a rang jelképe. Egy kardforgatóval szemben a *yari* előnyben volt a távolságtartásban és a hatótávolság megtartásában.

A *yari* presztízse ellenére a *bushi* nem csak a *yari*-hoz volt hűséges; a legtöbb harcost úgy képezték ki, hogy más fegyverekkel is jól bánjon. Például gyakori volt, hogy egy magas rangú katona egy *yari*-val és *daisho*-val az oldalán indult csatába. Ez biztosította, hogy abban az esetben, ha a *yari* elveszett vagy használhatatlanná vált, bármikor elővehették az *uchigatana* vagy *yoroi-doushi* fegyverüket, és folytathatták a harcot.

Daisho pár

Nézzünk meg egy olyan személyt, akit a *yari* mesterének tartottak, mégis képes volt eldobni azt, amikor az élete függött tőle. Ha voltak kardforgató mesterek, akkor voltak a *Yari*-nak is mesterei. Egy ilyen mester volt *Katsuhisa Umataemon*, akit több néven is ismertek (*Saito* és *Umataemon*).

Ő egy magasan képzett *Bushi* volt, aki különböző fegyverek használatában volt jártas, de a *Yari*-val kivételesen jól bánt. Még saját stílust is létrehozott *Oochi Muhen Ryu Sojutsu* néven, ahol a *Yari* volt az elsődleges fegyver.

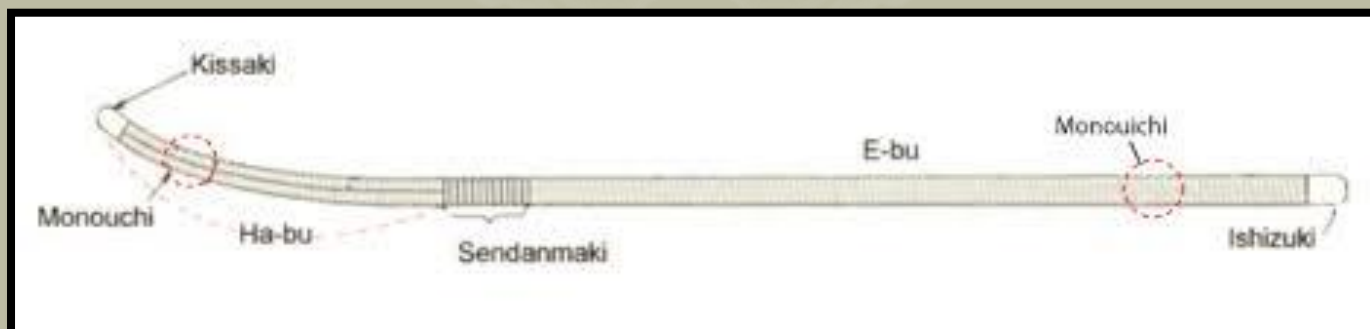
Írásos feljegyzések szerint *Umataemon* egyik tanítványával *kaikoku shugyo*-ra (gyakorlóútra) ment. Útközben összefutottak egy kardforgatóval, aki szintén a karddal kapcsolatos képességeit akarta csiszolni és próbára tenni. Mindketten egyetértettek, abban, hogy életre-halálra szóló párbajt vívjanak. Az alábbiakban egy japán nyelvű szöveg olvasható, amely leírja az összecsapásukról szóló eseményt.

“...突き出した槍を千段巻きの部分から切断されてます。亦右衛門は咄嗟に石突きの部分で刀を払い退け、小手を打ち抜刀して相手を斬り捨て勝負には勝ちましたが、その後槍術を止めて棒術の修行に専念して無辺要眼流棒術を作りました。”

Íme a szöveg fordítása:

"...a *yari* pengéjét levágták a *sendan maki*-nál, amikor az ellenfele felé dőött. *Umataemon* ekkor egy pillanat alatt reagált: a katanát a törött *yari ishizuki*-jával visszasöpörte, majd egy csapást mért ellenfele kezére, és végül a saját kardját előrántva egy gyors vágással végzett vele. Később azonban *Umataemon* a *bojutsu* (bottechnikák) edzése felé fordult, és egy új stílust hozott létre "*Muhen Yogan ryu Bojutsu*" néven, miután feladta a *sojutsu* (lándzsavívás) edzését."

A történet jobb megértéséhez itt látható a *naginata* anatómiája (Ami hasonlít a *yari*-hoz) az egyes területek tekintetében. *Sendan maki* (Szoros zsinór, amely a penge alatt a *yari* szárának felső része mentén tekeredik.), és *ishizuki* (Egy fém „kupak” vagy szerelék a fegyver szárának az alján, amelyet ütésére vagy beakasztásra terveztek.)

Ebben az esetben megérthetjük, hogy annak ellenére, hogy milyen jól bánt *Umataemon* a *yari*-val, ha nem tanulja más fegyverek használatát a párbaj előtt, a végeredmény másképp alakulhatott volna. *Umataemon* biztos előnyben volt már csak a hatótávolság miatt is, mégis ellenfele képes volt a maga javára fordítani a dolgot azzal, hogy semlegesítette a *yari*-t, így szinte lehetetlenné tette, hogy ebben a párbajban ölni tudjon a lándzsájával. Végül *Umataemon* elég leleményes volt ahhoz, hogy több fegyvert is magával vigyen, hogy tovább harcolhasson abban az esetben, ha a megbízható *yari*-ja cserbenhagyja őt.

Az *Edo*-korszaktól kezdve, amikor a *Tokugawa Bakufu* betiltotta a hosszú harci fegyverek használatát, a *yari*-t kevéssé használták tényleges harci fegyverként. Míg számos harci rendszer megőrizte a *yari* technikáit és stratégiáit, a harcosok osztálya nagymértékben kezdett a katanától függeni. Sok kardspecialista emelkedett ki, ami növelte a karddal kapcsolatos tudást és technikákat, valamint új harci rendszereket hoztak létre, amelyek a kardra összpontosítottak és a test és szellem edzésére.

Végezetül, a *bushi*-kat úgy képezték ki, hogy a harc számos területén képzetek legyenek. Japán történelmének bizonyos pontjain egyes fegyvereket a hadviselésben való előnyös használatuk miatt szükségesnek tartottak, hogy a harcosok jártasak legyenek a használatukban. A *yari* sok évszázadon keresztül a tényleges csatákban kiváló fegyvernek számított. A japán kard még ekkor is szorosan a *bushi* oldalán maradt, hogy fedezze a *yari*-t, amikor az használhatatlanná vált.

A mai harcművészeknek tanulniuk kell ebből, és törekedniük kell arra, hogy a fegyverek minden formáját ismerjék, és ne hagyatkozzanak kizárólag egyetlenegyre, bármilyen előnyös is legyen az.

A fordítás az alábbi cikk felhasználásával történt: <https://lightinthecloudsblog.com/tag/katsuhisa-umataemon-saito/>